

[Bindslev.]

mig til at tage Ordet, er det evindelige Spørgsmaal om Formen for Statens Uddeling af Forfatterunderstøttelser. Det vil være kendt, at jeg i tidligere Aar har gjort Forsøg paa at faa bragt dette Spørgsmaal ind i fastere Rammer, og den tidligere Undervisningsminister var endda kommet saa vidt i sin Holdning heroverfor, at han var gaaet med til Nedsættelse af et Udvalg til Behandling af Spørgsmaalet. Jeg vil gerne spørge den nuværende højtærede Undervisningsminister, om han ikke for sit Vedkommende kunde tænke sig noget lignende. Jeg ser, at Finansudvalget i sin Behandling af dette Spørgsmaal er naaet et Skridt videre, idet man nu som Bilag til Ændringsforslagene har ladet medfølge en historisk Oversigt over den Fremgangsmaade, der hidtil har været benyttet ved Uddeling af Forfatterunderstøttelser. Det er jo altid noget. Nu har vi altsaa den historiske Redegørelse. Men skulde vi saa ikke fortsætte med Historien og helst nu lægge dette Spørgsmaal i saa faste Rammer, at man ikke idelig behøver at optage dette høje Tings Tid dermed.

Spørgsmaalet om Forfatterunderstøttelser er efter mit Skøn kommet ind i en ny Fase ved en Begivenhed, som indenfor Forfatterverdenen har vakt nogen Opsigt, nemlig at Sagsanlægget mod Forfatteren Peter Freuchen er faldet ud til Gunst for ham, saaledes at en Forfatter herefter vil kunne forbyde offentligt Udlaan af sine Bøger. Der fremhæves jo Gang paa Gang fra Bibliotekernes Side, at man i Virkeligheden yder danske Forfattere Støtte ved, at man baade køber deres Bøger og søger at vække Interessen for Læsning til Live i Befolkningen. Det ligger ganske klart for Dagen, at naturligvis ydes der derigennem Forfatterne nogen Støtte, ligesom den almindelige Læselyst utvivlsomt opmuntres gennem Bibliotekernes Foranstaltninger. Men jeg er dog ikke i Tvivl om, at hele dette Spørgsmaal trænger til en nøjere Undersøgelse.

Jeg kunde lide at faa rejst det Spørgsmaal, og faa det nærmere belyst fra sagskyndig Side: Hvilke Forfattere køber Bibliotekerne egentlig? Jeg kan nævne et Eksempel, der forekommer mig meget grelt. Det drejer sig om Danmarks maaske i Øjeblikket betydeligste Kritiker Harald Nielsen. Nu bliver kritiske Bøger ikke meget læst, det siger sig selv, men det turde være givet, at her var netop en Opgave for Bibliotekerne at tage op. Hvis de ikke skulde støtte en betydelig kritisk

Virksomhed, hvad skulde de saa overhovedet gøre? Jeg kan oplyse, at en af Harald Niensens sidste Bøger er solgt i et Antal Eksemplarer af 95. (*Trier*: Det er 95 for mangel!). Der er et Medlem, der siger, at det er 95 for mange. Denne Bemærkning turde stemple det paagældende Medlem. — Naar Landet ligger saaledes, at en Kritiker af Harald Niensens Betydning og Anseelse kun faar sine Bøger solgt i et saadant Antal Eksemplarer, viser dette jo ganske klart, at de danske Biblioteker ikke interesserer sig for denne Litteraturren, og specielt ikke for denne Forfatter. Men jeg vil gerne have Lov til — og det forekommer mig, at det er med Rette — at stemple det som en fuldkommen Skandale for dansk Biblioteksvæsen, at man yder et Forfatterskab som Harald Niensens saa ringe Opmærksomhed.

Nu vil man sige: Ja, men Folk vil jo ikke læse disse kritiske Bøger. Men hvad er en Bibliotekars Opgave andet end at vejlede dem, der kommer paa Biblioteket. Det vil neppe benægtes fra Biblioteksside, at en saadan Vejledning finder Sted i overordentlig rig Maalestok. Ligesom det jo er givet, at en god Boghandler bogstavelig talt i de fleste Tilfælde kan faa en Køber til at købe næsten hvad som helst, blot han er tilstrækkelig interesseret i at faa solgt en bestemt Bog, saaledes er det ogsaa givet, at en Bibliotekar er i Stand til at vejlede dem, der kommer til hans Bibliotek med Hensyn til, hvad de skal læse, og intet vilde være rimeligere for mere kultiverede Laantagere, end om de blev vejledet til at søge deres Horisont udvidet ved kritisk Læsning. Naturligvis ikke ensidigt, jeg siger ikke, det er Harald Niensens Bøger alene de skulde læse, men hans ved Siden af andre Bøger af samme Karakter. Jeg vil have Lov til at pege paa dette Forhold, for det kan nemlig ikke blive ved at gaa i Længden. Hvis Bibliotekerne skal varetage den kulturelle Opgave, som paahviler dem, bør de ganske anderledes tage et Spørgsmaal som dette op.

Jeg vil i denne Forbindelse tillade mig at opfordre den højtærede Undervisningsminister til at foranledige, at Bibliotekernes Regnskaber bliver fremlagt, thi der vil kunne læses adskillige interessante Ting af dem. Efter de Oplysninger, som staar til Raadighed for mig, og som maaske i flere Henseender er mangelfulde — det skal jeg ikke benægte —, ligger Landet saaledes, at man vistnok har Lov til at sige, at et enkelt Bogudlaan koster den danske Offentlighed 50 Ø. — naturligvis noget forskelligt for de